

Γιάννης Μόνος

Ωρολογοποιός-συντηρητής μηχανικών έργων τέχνης,
38 ετών, Γλίσια

ΑΠΟ ΤΟΝ ΘΟΔΩΡΗ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟ

- Το πρώτο ρολόι που είχα ήταν του παππού μου, ένα μοντέλο του 1860, εντελώς διαλυμένο. Δεν μπορούσα να το φτιάξω πουθενά και στα 17 μου αποφάσισα να το επιδιορθώσω εγώ. Το κατέστρεψα ολοσχερώς – έμειναν μόνο οι δύο βασικές πλατίνες του μηχανισμού και το κουτί. Αυτά τα κράτησα και μετά από χρόνια, που έμαθα, το αποκατέστησα όλο. Τώρα δουλεύει.
- Είμαι συντηρητής μηχανικών έργων τέχνης. Τέτοιο μπορεί να είναι ένα ρολόι, από τον 20ό αιώνα και πίσω, αλλά μπορεί να είναι και κάτι άλλο, ένα μουσικό κουτί ή ένα όργανο ακριβείας. Όλα αυτά προσπαθώ να τα επισκευάζω όσο καλύτερα μπορώ.
- Το ρολόι δεν είναι μια μηχανή που μετράει το χρόνο. Είναι μια ισορροπία μαζών και κομματιών, η οποία έχει τη χάρη να είναι ζωντανή για ένα διάστημα. Ίσως αυτή να είναι η μαγεία του.
- Αναφερόμαστε στο χρόνο, ως έννοια, επειδή είμαστε πεπερασμένοι. Το ότι κόβουμε τη ζωή μας καρέ καρέ και τη βλέπουμε σε μια ταινία μάς δίνει την αίσθηση ότι είναι μεγάλη. Αλλά δεν είναι.
- Στην Ελβετία βρήκα κάποιους ανθρώπους που με έβαλαν να δω κάτω από τη ζελατίνα της επιφάνειας, σε μια εποχή που το ρολόι πέθαινε. Τώρα επιστρέφει με εντυπωσιακό τρόπο, κυρίως ως αντικείμενο τέχνης.
- Όταν ανοίγεις ένα ρολόι βλέπεις αυτά που έχουν κάνει στο παρελθόν δεκάδες άνθρωποι που το επισκεύασαν ή προσπάθησαν να το επισκευάσουν. Υπάρχουν ημερομηνίες γραμμένες επάνω.
- Μια φορά είχα δει το ρολόι του Μαυροκορδάτου. Ένα γαλλικό, ναπολεόντειας εποχής, μεγάλο, χοντρό, το οποίο φορούσε στο στήθος, στο γιλέκο. Κάποτε έφαγε μία βολίδα 13-14 χιλιοστών από μουσκέτο, η οποία σταμάτησε πάνω στο ρολόι. Ο ίδιος έγραψε σε ένα κουτάκι «αυτό το ρολόι μου έσωσε τη ζωή».
- Η ωρολογοποιία περιέχει πολλές επιστήμες. Συγκεντρώνει ένα πολύ μεγάλο μέρος της ανθρώπινης γνώσης και εξέλιξης, πράγμα που δεν φαίνεται.
- Παλιά υπήρχε εκείνη η φρεσκάδα, η παρορμητικότητα του να φτιάξω κάτι πολύ καλό, που να κρατήσει για πάντα και να με θυμούνται όλοι μετά από 300 χρόνια. Αυτό έχει παρέλθει. Σήμερα όλοι θέλουν να κάνουν κάτι γρήγορα, σε πολύ μεγάλο αριθμό και να χαλάσει αμέσως προκειμένου να φτιάξουν το επόμενο που θα ξανακάνει τον ίδιο κύκλο.
- Μου έχουν στείλει ρολόι που έχει βγει από δύο τάφους. Το είχαν θάψει δύο φορές στο χώμα τα τελευταία 120 χρόνια.
- Το 19ο αιώνα η ωρολογοποιία έφτασε στο απόγειό της. Εκείνος ήταν ο αιώνας της ελπίδας. Ότι μέσω της τεχνολογίας, που τότε άρχιζε να εφαρμόζεται, ο κόσμος θα γίνει καλύτερος. Κάτι που δεν έγινε καθόλου.
- Συλλέγω μηχανήματα που χρησιμοποιώ στη δουλειά μου. Μερικά είναι 150-160 χρόνων, αλλά τα συντηρώ και δεν τα αφήνω σε αχρησία, ώστε να είναι αξιόπιστα.
- Όταν οι ισορροπίες στη ζωή δεν τηρούνται, επέρχεται κορεσμός. Όταν κάθε προϊόν «βρωμάει» ότι είναι φτιαγμένο για το χρήμα, όταν πια δεν έχει καμιά προσωπική σφραγίδα, τότε ο καταναλωτής το καταλαβαίνει αυτό και δεν το θέλει. Τον ενοχλεί. Μπορεί να μην ξέρει ακριβώς το γιατί, αλλά αρχίζει και φλερτάρει μ' αυτό που θεωρούσε παρωχημένο.
- Είναι καλό το ότι τα τελευταία χρόνια η βιομηχανία έχει στραφεί σε παραδοσιακά πρότυπα. Προσπαθούν να φέρουν πίσω το κλίμα που στη δεκαετία του '70 και του '80 παραλίγο να χαθεί στην Ελβετία. Θα ήταν κρίμα αν είχε συμβεί αυτό.
- Οι συλλέκτες στην Ελλάδα είναι αρκετοί. Κάποιοι από αυτούς είναι πολύ σοβαροί. Υπάρχουν ωραία πράγματα και εδώ, καθώς κι ένα κοινό που ενδιαφέρεται και μαθαίνει.
- Το θέμα είναι το ρολόι να έχει φτιαχτεί με το χέρι, για να μπορεί να τραβάει τον ιδρώτα και την αγάπη του ανθρώπου που το κατασκεύασε.
- Η χώρα μας ιστορικά ήταν υπόδειγμα αρμονίας. Όταν πας στο μουσείο και βλέπεις αυτά τα πράγματα, θέλεις να βγεις έξω και να κάνεις κάτι καλό. Και ψωμί να φτιάχνεις, σε κάνει να θέλεις να φτιάξεις καλύτερο ψωμί.
- Εμείς θεωρούμε το σήμερα ως γραμμική εξέλιξη αυτών που έχουν συμβεί στο παρελθόν. Αλλά δεν είναι καθόλου έτσι. Πολλά πράγματα έφτασαν στην κορύφωσή τους κάποτε και δεν συνέχισαν να εξελίσσονται, παρήκμασαν και χάθηκαν.
- Η μισή ζωή του ανθρώπου είναι η δουλειά. Αν αυτή είναι ισορροπημένη και σε κάνει να αισθάνεσαι καλά, όπως περίπου όταν παίζεις, τότε έχεις ζήσει τη μισή σου ζωή πολύ ευχάριστα. Εξασφαλίζεις το φαγητό σου με τη χαρά ενός παιδιού που παίζει. Δεν υπάρχει μεγαλύτερη ευτυχία από αυτό. Το ιδανικό είναι να έχεις μια δουλειά που τρώει το χρόνο σου γλυκά.

